

УДК 637.52 (477.7)

**ЗАБІЙНІ ЯКОСТІ СВИНЕЙ ДОСЛІДНИХ ГРУП В УМОВАХ
СВК АГРОФІРМИ «МИГ-СЕРВІС-АГРО»**

О.В. Будақ, студент

Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Лихач А. В.

Миколаївський національний аграрний університет

В статті наведені результати оцінки забійних якостей свиней досліджуваних груп. Встановлено, що показник виходу м'яса при забоях у 100-140 кг був різним і залежав від генотипу тварин й становив в розрізі груп - 64,12-53,81%. За виходом м'яса з туші кращими були чистопородні тварини породи дюрок української селекції і помісний молодняк поєднання ♀ ДУСС х ♂ Л(Ф), у них при забої 100-140 кг вихід м'яса становив: 63,90-56,14% та 64,12-57,53% відповідно.

Ключові слова: свині, порода, забійні якості, вихід м'яса

Постановка проблеми. Вимоги селекціонерів до м'ясних якостей змінювались з часом. Спочатку основний напрям селекційно-племінної роботи та організація годівлі свиней були спрямовані на формування тварин сального та напівсального типів. Пізніше і аж до теперішнього часу умови змінювались і вимагалось виробництво якомога більшої кількості високоякісної м'ясної свинини, яка здатна задовольнити попит споживачів продукції свинарства. Необхідно відмітити, що з усіх господарсько-корисних ознак свиней м'ясні якості мають найвищий коефіцієнт успадкування, і вони розвиваються самостійно [1,5].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Остаточний висновок про продуктивність свиней різних порід можна зробити на підставі даних про кількість і якість одержаної від них м'ясної продукції. Критерій оцінки якості свинини включає цілий ряд показників таких як: якість самої туші, її морфологічний і хімічний склад, фізичні властивості та інше [2, 3]. Вивченням м'ясних якостей займалось ряд вчених: А. А. Волков, Г. М. Бекасова (1), В.С. Топіха (6) та інші. Проте, досліджень щодо поєднань м'ясних генотипів проведено недостатньо і потребують подальшого вивчення. Тому, нами були

проведені дослідження з вивчення м'ясних якостей туш та їх морфологічного складу свиней породи дюрок вітчизняної селекції при різних поєднаннях з м'ясними генотипами зарубіжної селекції.

Постановка завдання. Мета проведених досліджень полягає у вивченні основних м'ясних якостей молодняку та морфологічного складу туш свиней порід дюрок української селекції «Степовий» (ДУСС), великої білої зарубіжної (ВБ(З)) та ландрас французької (Л(Ф)) селекції в умовах СВК Агрофірма «Міг-Сервіс-Агро» Миколаївської області. Зроблено порівняльну оцінку забійно - м'ясних якостей відгодівельного молодняку таких поєднань: I – ♀ ДУСС х ♂ ДУСС – контрольна група, II – ♀ ВБ(З) х ♂ ДУСС, III – ♀ ДУСС х ♂ ВБ(З), IV – ♀ Л(Ф) х ♂ ДУСС, V – ♀ ДУСС х ♂ Л(Ф) – дослідні групи.

Матеріали і методика. Мета проведених досліджень полягає у вивченні основних м'ясних якостей молодняку та морфологічного складу туш свиней порід дюрок української селекції «Степовий» (ДУСС), великої білої зарубіжної (ВБ(З)) та ландрас французької (Л(Ф)) селекції в умовах СВК Агрофірма «Міг-Сервіс-Агро» Миколаївської області. Зроблено порівняльну оцінку забійно - м'ясних якостей відгодівельного молодняку таких поєднань: I – ♀ ДУСС х ♂ ДУСС – контрольна група, II – ♀ ВБ(З) х ♂ ДУСС, III – ♀ ДУСС х ♂ ВБ(З), IV – ♀ Л(Ф) х ♂ ДУСС, V – ♀ ДУСС х ♂ Л(Ф) – дослідні групи.

При досягненні живої маси 100, 120, 140 кг проводили контрольний забій тварин по 3 голови в кожній групі. М'ясність туш визначали за допомогою обвалювання, а якість туш – за морфологічним складом.

Контрольний забій і розробку туш здійснювали за сучасними методиками досліджень у свинарстві (Полтава 2005р.), забійні показники та м'ясні якості дослідних тварин визначали за загальноприйнятими методиками, розробленими А.М. Поливодою, Р. В. Стробикіною, М. Д. Любецьким. При проведенні контрольного забою враховували: перед забійну живу масу, масу парної та охолодженої туші зі шкірою. За результатами забою враховували м'ясо - сальні показники: забійний вихід %, довжину напівтуші см, товщину шпику над 6 -7 грудним хребцем мм, площу м'язового вічка см², вихід м'яса з туші %, вихід

сала %, вихід кісток %, згідно відповідних методик у свинарстві [4].

Результати досліджень. В таблиці 1 наведені результати забійних якостей молодняку свиней в розрізі контрольної та дослідних груп при досягненні ними живої маси 100, 120, 140 кг. Аналізуючи дані таблиці 1 в розрізі контрольної і дослідних груп виявлена закономірність, що забійний вихід тварин із збільшенням передзабійної маси зменшується і при досягненні живої маси 100 кг дорівнює 71,20-75,10%, при досягненні 120 кг – 70,25-75,08%, при досягненні 140 кг – 68,43-71,64%. Таким чином, молодняк породи дюрок української селекції контрольної групи у всіх вагових категоріях мав найвищий показник забійного виходу. Слід зазначити, що в міру збільшення забійного виходу відносна маса голови, ніг, внутрішніх органів зменшується.

Розбіжності інтенсивності росту туші, голови, ніг і внутрішніх органів свиней різних генотипів веде до міжпородних розбіжностей у забійному виході.

Важливим показником м'ясних якостей свиней є довжина туші, але в наших дослідженнях не встановлено вірогідної різниці за цим показником у всіх вагових кондиціях. Крім при забої живої маси 140 кг, де тварини V (♀ ДУСС х ♂ Л(Ф)) дослідної групи переважали тварин контрольної групи на 3,2 см ($P>0,95$). Проте була виявлена тенденція до більш довгої туші у помісного молодняку V дослідної групи, де батьківською формою була порода ландрас французької селекції, а материнською - дюрок української селекції. Оскільки більш довга туша у свиней породи ландрас є їх породною особливістю, тому ці якості вони чітко передають помісям при схрещуванні. Цей показник у тварин V групи при забої в 100, 120, 140 кг становив 96,44 см, 99,56 см, 121,60 см відповідно.

Щодо товщини шпику на рівні 6-7 грудного хребця в усіх вагових категоріях виявлено закономірність у збільшенні цього показнику помісних тварин, отриманих від реципрокного схрещування свиней породи дюрок української селекції та великої білої зарубіжної селекції (II, III групи) на відміну від тварин контрольної групи.

Таблиця 1

Забійні якості свиней різних генотипів при живій масі 100, 120, 140 кг, $\bar{X} \pm S_{\bar{X}}$

Групи	Забійний вихід, %	Довжина напівтуші, см	Товщина шпикю, мм	Площа „м’язового вічка”, см ²	Маса задньої третини напівтуші, кг
Передзабійна маса 100 кг, (n=3)					
1	2	3	4	5	6
I	75,10 ± 0,69	95,77 ± 0,46	23,30 ± 0,46	39,10 ± 0,28	11,15 ± 0,11
II	71,20 ± 0,77*	94,61 ± 0,68	24,80 ± 0,88	37,30 ± 0,37*	10,81 ± 0,22
III	73,00 ± 0,80	95,63 ± 0,91	25,70 ± 0,86	36,90 ± 0,41**	10,67 ± 0,21
IV	74,83 ± 0,71	96,24 ± 0,66	24,30 ± 0,63	38,60 ± 0,34	10,98 ± 0,18
V	75,00 ± 0,77	96,44 ± 0,64	24,70 ± 0,68	38,90 ± 0,28	11,10 ± 0,14
Передзабійна маса 120 кг, (n=3)					
I	75,08 ± 0,44	98,03 ± 0,88	26,40 ± 0,71	42,08 ± 0,42	12,69 ± 0,19
II	70,25 ± 0,51**	97,18 ± 1,01	28,80 ± 0,74	40,54 ± 0,59	11,90 ± 0,25
III	72,25 ± 0,57*	96,94 ± 0,96	30,00 ± 0,70*	39,81 ± 0,58*	11,83 ± 0,27
IV	74,00 ± 0,61	98,45 ± 0,86	27,10 ± 0,70	41,70 ± 0,44	12,13 ± 0,21
V	74,42 ± 0,67	99,56 ± 0,83	27,80 ± 0,68	41,86 ± 0,51	12,35 ± 0,23
Передзабійна маса 140 кг, (n=3)					
I	71,64 ± 0,43	118,40 ± 0,61	30,80 ± 0,54	49,63 ± 0,23	14,07 ± 0,38
II	68,43 ± 0,67*	116,00 ± 0,80	32,40 ± 0,66	47,13 ± 0,34**	13,58 ± 0,60
III	69,71 ± 0,45*	115,40 ± 0,76*	33,70 ± 0,71*	46,89 ± 0,40**	13,44 ± 0,73
IV	70,21 ± 0,47	120,10 ± 0,55	32,40 ± 0,48	48,58 ± 0,31	14,20 ± 0,40
V	71,00 ± 0,44	121,60 ± 0,61*	32,10 ± 0,51	49,14 ± 0,28	14,30 ± 0,31

Примітки: * - $P > 0,95$; ** - $P > 0,99$.

Абсолютні та відносні зміни м’язової та жирової тканини відбиваються на зміні площі „м’язового вічка”, що є надійним критерієм оцінки м’якості туш. Загальною для свиней усіх дослідних груп була закономірність, яка полягає в тому, що в міру росту і збільшення живої маси тварин площа „м’язового вічка” зростає. При цьому слід зазначити, що інтенсивність

зростання даної ознаки зберігалася на високому рівні при досягненні тваринами живою маси 140 кг. Так, при забої 100 кг найвищим показником площі „м'язового вічка” характеризувалися тварини контрольної групи – 39,10 см² і переважали тварин II, III дослідних груп на 4,6% ($P>0,95$) і 5,6% ($P>0,99$) відповідно. При досягненні живої маси 120 кг суттєвої різниці між групами не виявлено. А при забої 140 кг в розрізі груп площа „м'язового вічка ” коливалась в межах 47,13...49,63 см².

За показником маси задньої третини напівтуші не встановлено вірогідної різниці у піддослідних груп за всіма ваговими категоріями, але виявлена тенденція до більшої маси окосту у тварин контрольної групи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що забійні і м'ясо-сальні якості свиней піддослідних генотипів знаходились на високому рівні. У всіх вагових категоріях найбільше значення забійного виходу було у тварин I – ♀ ДУСС х ♂ ДУСС – (75,10-71,64%) та V – ♀ ДУСС х ♂ Л(Ф) – (75,00-71,00%) групи, що узгоджується дослідженнями рядом авторів [1, 3, 5]. Аналіз морфологічного складу туш свідчить, що показник виходу м'яса при забоях у 100-140 кг був різним і залежав від генотипу тварин й становив в розрізі груп - 64,12-53,81%. За виходом м'яса з туші кращими були чистопородні тварини породи дюрок української селекції і помісний молодняк поєднання ♀ ДУСС х ♂ Л(Ф), у них при забої 100-140 кг вихід м'яса становив: 63,90-56,14% та 64,12-57,53% відповідно.

Список використаних джерел

1. Волков А. Ефективність схрещування свиней породи дюрок з великою білою / А. Волков, Г. Бекасова // Тваринництво України. – 2001. – №8. – С.12-13.
2. Кононов В. Состояние и перспективы развития свиноводства в XXI столетии / В. Кононов // Свиноводство. – 2000. – №4. – С. 20–22.
3. Михайлова М. Селекция на мясные качества свиней / М. Михайлова// Свиноводство. – 2002. – №1. – С.8.
4. Сучасні методики досліджень у свинарстві. Полтава, 2005. 228с.
5. Топиха В.С. Дюроки украинской селекции / В.С. Топиха // Свиноводство. – 1993. – № 2–3. С. 11-14.